

Posudek vedoucího diplomové práce

Alena Dziarnovich - Komplexní kostýmní řešení hry Michela Ghelderoda
Slečna Jairová.

Studentka se při psaní diplomové práce pokusila pojmenovat základní východiska, kterými se řídila v průběhu práce na návrzích kostýmů. Předcházela tomu důkladný vhled do autorovy doby a díla, protože bez pochopení autora, kontextu jeho doby a bez pochopení jeho osobitého a konkrétního tvůrčího záměru, není možné dojít k dobrému řešení ani správné koncepci.

Oceňuji zarputilost, s jakou se do studia pustila. Během studia podkladů zjistila, že i když autor použil biblický námět, není náhoda, že ho zasadil do své současnosti a nahlížel ho v oblouku klenutém nad lidskými dějinami a trochu i mimo čas. Udělal to záměrně, důkladně poučen zase svými oblíbenými autory. To není totiž mechanická aktualizace či plošná transformace, která by byla třeba použita jinde, je to způsob nahlížení na dějiny a úděl člověka v nich. Obsahuje ale zároveň schopnost vcítění se, něco, co je i v současném světě tolik vzácná a o to potřebnější komodita.

Naše pozemská pouť je sice pomíjivá, ale zato se pořád opakuje a v ubohosti i vznešenosti je vlastně pořád stejná, jen čas od času změní kostýmy a kulisy. Vedle studia Ghelderodovy doby a díla byl logicky dalším východiskem svět biblické ikonografie a ikonologie i kontext náboženských obřadů a liturgií a to jak těch dávných, tak současných. Studentka porovnává např. ikonostas s komiksem a akcent na prolínání současného s minulým je v práci studentky určitě důležitým faktorem. Ale dokázala ho i rozvíjet z pohledu vlastní zkušenosti, vlastní identity a naší současnosti. Já myslím, že studentka, původem z Běloruska, se právě v této části práce výrazně projevila jako někdo, kdo je schopen přemýšlet poctivě, samostatně a bez povrchního bezmyšlenkovitě přejatého zjednodušení. Základní existenciální otázky se přece opakují s každou generací a tak i v tomto ohledu je, myslím, práce studentky dobře teoreticky podepřená. Ve srovnání s mnoha jinými studenty má ve své výbavě předpoklady dobře se orientovat v textu, domyslet jeho potenciál a najít odpovídající zpracování kostýmu, který je výrazovým prostředkem připravované inscenace. Kostýmní koncepcí poctivě hledá vyjádření toho, proč si dal Ghelderode takovou práci s reflexí naší tragikomické existence na tomto světě.

Hru, ke které studentka tvořila kostýmní návrhy, vnímala tedy v kontextu autorova pohledu na svět a tam je i třeba hledat důvody, pro které se její řešení vymyká přílišné uhlazené estetice nebo výrazně vybroušenému stylu. Určitý eklektický ráz s mnohým až osobním detailem byl, myslím si, vybrán cíleně a správně. Obecné a osobní, svaté a kacířské, nadlidské a lidské, vysoké a nízké, historické a současné, tragédie a fraška, právě kontrast, který je obsažen v naší každodennosti, je nástrojem, se kterým vědomě tato kostýmní koncepce pracuje v každém ohledu.

Nenajdeme tu žádnou scelující jednoznačnou dobovou siluetu a přeci celek působí víceméně jednotně. Určitá surreálnost je dávkována s měrou, aby nepřekročila mez, kdy přestaneme pociťovat lidský soucit s postavami a budeme sledovat jen nějakou výtvarně estetickou kategorii. Myslím, že Ghelderode i Ensor pracovali právě tak, aby nikdy neodpoutali své téma tak docela od reality. O to je totiž působivější, že obsahuje vcítění, ztotožnění, hned vedle šklebu a hororu smrtáka. Já

oceňuji, že studentka tenhle rozměr a tuto tenkou hranici vycítila a zohlednila ve své koncepci, zvolené barevné škále, symbolice barev i typu materiálů určených pro realizaci.

Samotnou realizaci, včetně masek a koncepce použitých materiálů, prezentuje až pedantsky podrobně. To je dobrá zpráva pro divadelní dílny.

Vzhledem k promyšlené a citlivě stavěné kostýmní koncepci, která ovšem nepostrádá ani intuitivní a nedoslovené prvky, dále vzhledem k důslednému osobnímu přístupu ke každé jednotlivé postavě hry a v neposlední řadě i slibně naznačeným realizačním postupům, považuji její práci za velmi poctivou, komplexní a hodnou pozornosti.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „A“ .

Mgr. Hana Fischerová